

Journal.fi – kotimaisia tiedelehtiä avoimesti verkossa

Fakta Julkaistu 02.02.2017 klo 15:48 Kirjoittaja Tommi Kutilainen

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) julkisti uuden lehtiportaalin Journal.fi:n 24.1.2017. Journal.fi tarjoaa julkaisu- ja toimitusalan noin 30 kotimaiselle tieteelliselle lehdelle. Suurin osa portaalissa olevista lehdistä julkaisee suoraan avoimesti ja muutamilla lehdillä on korkeintaan vuoden embargo-aika.

TSV:n toteuttama Journal.fi-portaali on osaprojekti [TSV:n](http://TSV.fi) ja [Kansalliskirjaston](http://Kansalliskirjaston.fi) yhteisessä Kotilava-hankkeessa (Kotimaiset tieteelliset lehdet avoimiksi ja vaikuttamaan). Journal.fi:n tavoitteena on pitää kansalliset tiedelehdet elinvoimaisina ja kasvattaa tieteen vaikuttavuutta. Journal.fi parantaa julkaistujen artikkelien löydettävyyttä, sillä tiedot Journal.fi:n sisällöistä siirtyvät [ARTOon](http://ARTO.fi) (kotimaisten aikakauslehti- ja monografia-artikkelien viitetietokanta) ja sitä kautta [FINNAan](http://FINNA.fi), Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteiseen hakupalveluun. Avoin palvelu tavoittaa kaikki kiinnostuneet ja siten mahdollistaa lehtien lukijakunnan kasvattamisen. Se on tärkeä tuki kotimaisille tiedelehdille, joiden toiminta tukee median moniäänisyyttä ja vahvistaa sananvapautta.

Julkistamistilaisuuden avauspuheessa TSV:n toiminnanjohtaja **Lea Ryynänen-Karjalainen** kertoi TSV:n historiasta avoimessa julkaisemisessa. ”Open Access liikkeen rantautuessa Suomeen, TSV:lle oli luonteva tehtävä kehittää lehtien julkaisualustaa jäsenseuroilleen. Ensimmäinen OJS-pohjainen julkaisualusta rakennettiin yhteispohjoismaisessa projektissa ja se otettiin käyttöön vuonna 2007. Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen yhteyteen perustettiin TSV:n ja Kansalliskirjaston

Kotilava-hanke, jonka kautta vanhan OJS-julkaisualustan kehittäminen vastaamaan 2010-luvun avoimen tieteen vaatimuksia voitiin rahoittaa.”

Tehtävään palkatun suunnittelijan **Antti-Jussi Nygårdin** mukaan Journal.fi:n kehittämisen lähtökohdista oli helppo toimitustyö. Kotimaisia tiedelehtiä tehdään pienellä budjetilla ja pitkälti vapaaehtoistyön varassa, eivätkä toimituskunnat säästele vaivojaan laadun suhteen. Siksi toimitusjärjestelmän pitää tukea toimitustyötä.

Journal.fi on TSV:n aiemmasta julkaisupalvelusta monipuolistettu ja kehitetty palvelu. Journal.fi toimii viime syksynä julkaistulla Open Journal Systems 3.0 -alustalla ja paremman ulkoasun ja käytettävyyden lisäksi uusi Journal.fi tarjoaa lehdenketoille pysyvät DOI-tunnisteet artikkeleille, suomenkielisen käännöksen, teknisen ylläpidon ja käyttäjien koulutuksen. Portaali toimii hyvin myös mobiilikäytössä. Antti-Jussi Nygård kuvaa OJS 3.0:aa pikemmin monipuoliseksi tiedostojen hallintajärjestelmäksi kuin perinteiseksi julkaisujärjestelmäksi.

TSV:n julkaisupäällikkö **Johanna Lilja** kertoi tutkijoiden julkaisupaineista. ”Tutkijat kokevat yliopistojen ohjaavan heitä vahvasti kansainväliseen julkaisemiseen, vaikka monet kotimaiset tiedelehdet ovat [Jufo-luokituksen](#) kakkostasolla. Tutkija kuitenkin hyötyy eniten artikkelistaan silloin, kun lehden fokus ja kohdeyleisö on oman tutkimusaiheen kannalta oikea”, Johanna Lilja totesi. Lilja muistutti myös suomen tieteellisen terminologian kehittämisen tärkeydestä – artikkeli on paras tapa tuoda uusia termejä keskusteluun.

Kotimaiset tiedelehdet voi karkeasti jaotella kahteen ryhmään: suomen- ja ruotsinkieliset lehdet ovat useimmiten kotimaiselle yleisölle suunnattuja yhteiskuntatieteellisiä tai humanistisia lehtiä, englanninkieliset puolestaan ovat enimmäkseen luonnontieteellisiä, kansainväliselle yleisölle suunnattuja lehtiä, jotka käsittelevät meille tärkeää alaa kuten pohjoisten alueiden tutkimusta. Journal.fi:ssä on mukana Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenyhdistysten kustantamia ja valtionapua saavia lehtiä ja vuosikirjoja. Johanna Lilja pohti palvelun laajentamista: ”Emme sulje ketään pois, mutta parhaillaan rakennamme ehtoja ja hinnoittelua TSV:n ulkopuolisten lehtien integroimiselle palveluun.”

Journal.fi -palvelu on ratkaisu lehtien tuottamiseen ja julkaisemiseen. Kotilava-hankkeen toinen osa-alue keskittyy rahoituskysymyksiin, sillä avoimuuden yleistymistä hidastaa se, että suuri osa kotimaisista tiedelehdistä on tällä hetkellä taloudellisesti riippuvaisia tilausmaksuista. Kansalliskirjastossa toteutettava Kotilavan osaprojekti tähtää uuden konsortiopohjaisen kansallisen rahoitusmallin perustamiseen.